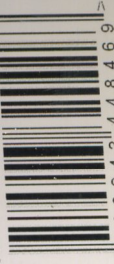


**Д.Рўзметов, М.Магчанов,  
У.Қаландаров, А.Машарипов**

**ҚУЙИ АМУДАРЁ МИНТАҚАСИДА  
ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК  
АЙЛАНМАСИДАН ЧИҚҚАН  
ХУДУДЛАР МЕЛИОРАТИВ-  
ЭКОЛОГИК ШАРОИТИНИ  
ЯХШИЛАШ МАСАЛАЛАРИ**



ISBN 978-9943-4484-6-9



9 789943 448469 >

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС  
ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

**АЛ-ХОРАЗМИЙ НОМЛИ УРГАНЧ ДАВЛАТ  
УНИВЕРСИТЕТИ**

**Д.Рўзметов, М.Матчанов, У.Қаландаров, А.Машарипов.**

**ҚУЙИ АМУДАРЁ МИНТАҚАСИДА ҚИШЛОҚ  
ХЎЖАЛИК АЙЛАНМАСИДАН ЧИҚҚАН ХУДУДЛАР  
МЕЛИОРАТИВ-ЭКОЛОГИК ШАРОИТИНИ  
ЯХШИЛАШ МАСАЛАЛАРИ  
(Хоразм вилояти мисолида)**

**Илмий-амалий қўлланма**

*Ушбу қўлланма Урганч Давлат университети ўқув-услубий кенгаши  
томоғидан нашрга тавсия этилган.*

**Урганч - 2015**

УДК:631.95(076)

КБК 40.6

R99

Д.Рўзметов, М.Матчанов, У.Қалаандаров, А.Машарипов. Қуйи Амударё минтақасида қишлоқ хўжалик айланмасидан чиққан ҳудудлар мелiorатив-экологик шароитини яхшилаш. Илмий амалий қўлланма. Маъсул муҳаррир М.Ҳамроев. ЎзР Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, ал-Хоразмий номли Урганч Давлат университети. Урганч, Урганч Давлат университети ноширлик бўлими, 2015. 128 бет.

КБК 40.6+20.1

Ушбу илмий амалий қўлланмада ёш олимлар амалий лойиҳаси доирасида Қуйи Амударё минтақасида деградацияга учраган ерларнинг қишлоқ хўжалик айланмасига қўшиш масалалари бўйича олиб борилган илмий тадқиқотлар натижалари ҳамда маргинал ерларни қайта муомалага киритиш бўйича “Қишлоқ хўжалигида ресурс тежамкор технологиялар” университетлараро илмий тадқиқот лабораториясида оммалаштирилаётган замонавий технологиялар баён этилган.

Қўлланмада тадқиқот доирасида Хоразм вилоятида деградацияга учраган ерларда олиб борилган тажрибалар, “Қишлоқ хўжалигида ресурс тежамкор технологиялар” ГИС марказида соҳага оид йиғилган маълумотлар кенг таҳлили асосидаги илмий изланишлар келтирилган.

Қўлланма қишлоқ хўжалиги соҳа мутахассислари, фермерлар ҳамда кенг китобхонлар оммасига мўлжалланган.

Маъсул муҳаррир

г.ф.и. М.Ҳамроев

Такризчилар:

к.х.ф.и., доц. Ж.Рузимов,

к.х.ф.и., О.Эгамбердиев

ISBN: 978-9943-4484-6-9	© УрДУ ноширлик бўлими, 2015.
	© Д.Рўзметов, М.Матчанов, У.Қалаандаров, А.Машарипов. Қуйи Амударё минтақасида қишлоқ хўжалик айланмасидан чиққан ҳудудлар мелiorатив-экологик шароитини яхшилаш. Илмий-амалий қўлланма.

Кириш.....	3
<b>1-БОБ. ХОРАЗМ ВИЛОЯТИНИНГ ТАБИИЙ ВА ИҚТИСОДИЙ-ГЕОГРАФИК ҶЎРНИ, АГРОИҚЛМҲИЙ ШАРОИТИ</b>	
1.1. Қуйи Амударё иқтисодий райони қишлоқ хўжалиги.....	7
1.2. Хоразм вилояти географик ўрни, рельефи ва геологик тузилиши.....	11
1.3. Хоразм вилояти иқлими.....	18
<b>2-БОБ. ВИЛОЯТ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИГА ТАЪСИР ЭТУВЧИ ОМИЛЛАР, ЭКОЛОГИЯСИ</b>	
2.1. Вилоят худудида исенқлик алмашинув тартиби.....	25
2.2. Экологияси, ландшафтлари.....	28
<b>3-БОБ. ИЧКИ СУВЛАРИ, ИРРИГАЦИЯ ТИЗИМИ</b>	
3.1. Ички сувлари.....	35
3.2. Вилоят ирригация тизими.....	44
<b>4-БОБ. ХОРАЗМ ВИЛОЯТИ ЕР РЕСУРСЛАРИ, СУҒОРИЛАДИГАН ЕРЛАРИ МЕЛИОРАТИВ-ЭКОЛОГИК ШАРОИТИ ВА ДЕГРАДАЦИЯСИ</b>	
4.1. Вилоят ер ресурслари ва гупроқлари.....	58
4.2. Хоразм вилояти суғориладиган ерлари мелiorатив-экологик шароити.....	62
4.3. Хоразм вилояти суғориладиган ерларнинг деградацияси.....	68
<b>5-БОБ. ХОРАЗМ ВИЛОЯТИДА ДЕГРАДАЦИЯГА УЧРАГАН МАЙДОНЛАРНИ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК АЙЛАНМАСИГА КИРИТИШ МАСАЛАЛАРИ</b>	
5.1. Вилоятда қишлоқ хўжалик айланмасидан чиққан худудларида қўйилган тажрибалар.....	79
5.2. Хоразм вилоятида деградацияга учраган майдонларни қишлоқ хўжалик айланмасига киритиш масалалари.....	85
<b>Фойдаланилган адабиёт ва манбалар рўйхати.....</b>	<b>108</b>
<b>Иловалар.....</b>	<b>111</b>

Дилшод Рўзметов, Музаффар Магчанов,  
Умарбек Қаландаров, Адамбой Машарипов.

**“ҚУЙИ АМУДАРЁ МИНТ АКАСИДА ҚИШЛОҚ  
ХЎЖАЛИК АЙЛАНМАСИДАН ЧИҚҚАН ХУДУДЛАР  
МЕЛИОРАТИВ-ЭКОЛОГИК ШАРОИТИНИ  
ЯХШИЛАШ МАСАЛАЛАРИ”  
(Хоразм вилояти мисолида)**

Илмий-амалий қўлланма

Мухаррир: **Yo'ldoshev Ro'zimboy**  
Техник муҳаррир: **Sherali Yo'ldoshev**  
Мusahhih: **Tamara Turumova**

UrDU noshirlik bo'limi O'zbekiston matbuot va axborot  
agentligining 2009-yil 19-avgustdagi №148 raqamli buyrug'i  
bilan qayta ro'yxatdan o'tkazilgan.

Terishga berildi: 24.11.2015

Bosishga ruxsat etildi: 1.12.2015

Ofset qog'oz. Qog'oz bichimi 60x84<sup>1/16</sup>.

Tayms garniturası. Adadi 100. Buyurtma №.85

Hisob-nashriyot tabag'i 7,5.

Shartli bosma tabag'i 7.

UrDU noshirlik bo'limida tayyorlandi.

Manzil: 220110. Urganch shahri,

H. Olimjon ko'chasi, 14-uy.

Telefon: (0-362)-224-66-01.

UrDU bosmaxonasida chop etildi.

Manzil: 220110. Urganch shahri,

H. Olimjon ko'chasi, 14-uy.

Telefon: (0-362)-224-66-01.